

48 ΑΙΩΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΛΑΚΙΩΤΙΚΟ ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ!

Ἡ μοναδική, στὸν κόσμο, συλλογὴ ἀρχαίων καὶ βυζαντινῶν ἀριστουργημάτων τοῦ βιομήχανου κ. Παύλου Κανελλόπουλου δωρίζεται στὸ κράτος. Ἔτσι, ἓνα καινούργιο Μουσεῖο εἶναι ἔτοιμο ν' ἀνοίξη, κάτω ἀπὸ τὸ Βράχο τῆς Ἀκροπόλεως. Ἔργο καὶ πάθος μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς...

Ὁ συλλέκτης κ. Παῦλος Κανελλόπουλος, στὸ γραφεῖο του. Στὰ χέρια του ἔχει ἓνα πολύτιμο ἀπόκτημα τῆς συλλογῆς του: κεφαλὴ τῆς Ἀφροδίτης. Στὸ βάθος διακρίνεται μέρος τῆς μεγάλης βιβλιοθήκης του, ποὺ περιέχει 4.000 τόμους, διβλία, κυρίως, Ἀρχαιολογίας καὶ Ἱστορίας τῆς Τέχνης.

Ἡ «Βασιφόρος». Θωρασμένη εἰκόνα Βυζαντινῆς Παλαιολογεῖου ἐποχῆς (1440 μ.Χ.). Παριστάνει τὴν εἴσοδο τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα.

Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΤΕΡΗ — κατὰ τοὺς εἰδικούς — ἰδιωτικὴ συλλογὴ ἔργων ἑλληνικῆς τέχνης, ποὺ ὑπάρχει στὸν κόσμο, στεγάζεται, σήμερα, στὸ νεοκλασικὸ ἀρχοντικὸ Μιχαλέα, κοντὰ στὴν Ἀκρόπολη. Τὴ δωρίζει στὴν Πολιτεία ὁ μανιώδης συλλέκτης καὶ γνωστὸς βιομήχανος κ. Παῦλος Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος μὲ μοναδικὸ ἀντάλλαγμα τῆς στέγης ἑνὸς ἀνακαινισμένου ἀρχοντικοῦ τῆς Πλάκας, θέτει στὴ διάθεση τοῦ κράτους 7000 ἀντικείμενα, ἀρχαῖα καὶ βυζαντινά, ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ 3000 π.Χ. ἕως τὸν 18ο αἰῶνα!

Τὸ τριώροφο ἀρχοντικὸ, ὅπου στεγάζεται ἡ μοναδική, στὸ εἶδος τῆς, συλλογὴ Κανελλοπούλου, ἀνήκει στὸν Ἰωάννη Μιχαλέα. Ὁ γυῖός του, γνωστὸς ἀρχιτέκτων κ. Παῦλος Μιχαλέας, ἐνθουσιασμένος, ὅπως μᾶς ἠμολόγησε, μὲ τὴν ἐπιθυμία τοῦ συλλέκτη καὶ

τὴν καταφατικὴ ἀπόφαση τῆς Πολιτείας — ἡ ὁποία εἶχε ἀπαλλοτριώσει τὸ κτίριο — ἀνέλαβε δωρεάν, ἀρνούμενος ἀμοιβὴ 300.000 δραχμῶν, τὴ μελέτη γιὰ τὴν ἀναστήλωση, διαρρύθμιση καὶ τὴ λεπτομερειακὴ ἀποτύπωση ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν χώρων τοῦ ἀρχοντικοῦ ποῦ, χτισμένο τὸ 1892, φαντάζει σήμερα καινούργιο, ἐνῶ κάτω ἀπὸ τὴ φιλόξενη στέγη του μιὰ πολύτιμη παρακαταθήκη συνδέει, μὲ ἀξιοζήλευτο τρόπο, τὸ παρελθὸν μὲ τὸ μέλλον...

Τὸ Μουσεῖο θὰ λειτουργήσῃ σὲ λίγους μῆνες. Τὸ ἔργο, πάντως, ἔχει τελειώσει καὶ στοιχίσε 3.200.000 δραχμῆς. Ἀξίζει, ὅμως, νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἀνεκτίμητης αὐτῆς συλλογῆς, ὁ ὁποῖος δὲν ζήτησε οὔτε κεντρικὸ οἰκὸπέδο χιλιάδων τετραγωνικῶν μέτρων, οὔτε προνομιακὸ δάνειο δεκάδων ἑκατομμυρίων, γιὰ νὰ χτίσῃ τὸ Μου-

σεῖο του, ἀγωνίστηκε ἀρκετὰ — ὅπως μᾶς εἶπε — γιὰ νὰ πείσῃ τὸ Κράτος νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὸ παλιὸ ἀρχοντικὸ τῆς Πλάκας, ποὺ καλύπτει ἑκτασὴ μόλις 400 τ.μ. καὶ σήμερα, μεταρρυθμισμένο σὲ Μουσεῖο, περιλαμβάνει 15 αἴθουσες ἐκθέσεων, γραφεῖο, βιβλιοθήκη καὶ ἐργαστήριο. Ἐπίσης, θυρωρεῖο, χώρους ὑγιεινῆς καὶ κατοικία φύλακος, μὲ ἰδιαίτερη εἴσοδο.

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΕΚΤΗ

Μικρὸ, ἀλλὰ πολύτιμο τμήμα τῆς συλλογῆς Κανελλοπούλου, δρῖσκεται: τοποθετημένο, μὲ προσοχὴ καὶ εὐλάβεια στὸ σπίτι του. Ἐκεῖ, μᾶς ξεναγήσε ὁ ἴδιος ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ὁποῖος ἀνταποκρίθηκε, εὐγενικά, στὴν ἐπιθυμία μας νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορία τῆς συλλογῆς του, ποὺ ταυτίζεται καὶ μὲ τὴ δική του, προσωπικὴ ἱστορία,

Ἡ «Βάπτιση». Βυζαντινὴ εἰκόνα τοῦ 15ου αἰώνα, ἐξαιρετικῆς τέχνης, (βρίσκεται στὸ Μουσεῖο τῆς Πλάκας).

Μεταβυζαντινὴ εἰκόνα (1640 μ.Χ.). Τὴν ὑπογράφει ὁ μεγάλος ἀγιογράφος Σπυρίδων Σιέντας. Παρισιάνει τὸν Ἅγιο Νικόλαο. Στὸ ἐπάνω μέρος (ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ) ἡ Παναγία προσφέρει ἀσχιερατικὸ ἄμφιο στὸν Ἅγιο, ἐνῶ ὁ Χριστὸς κρατᾷ Εὐαγγέλιο καὶ εὐλογεῖ.

«Ἀπὸ μικρὸς — μᾶς εἶπε — ταξίδεψα στὴν Εὐρώπη, ἰδιαίτερα στὸ Μόναχο. Ἀπέκτησα πανευρωπαϊκὴ ἀντίληψη, τὴν ὁποία ὀφείλω στὴν κάποια οἰκονομικὴ ἀνεση τῶν γονέων μου καὶ στὴν ἀνατροφή ποὺ μοῦ ἐδωσαν. Ἦμουν, θυμᾶμαι, ὁ τελευταῖος ἐπισκέπτης ποὺ ἐγκατέλειπε τὴς Πανακοθήκες. Παρέμεινα σ' αὐτές, ἐκστατικὸς, ὄρες ὀλόκληρες καὶ μέσα μου δυνάμωνα ἡ ἀγάπη μου γιὰ τὸ ὄρατο. Ἡ ἐπιθυμία ν' ἀποκτήσω κάτι ἀπὸ αὐτὰ τὰ θαυμάσια, ποὺ εἶδε καὶ ἄρπαξε τὸ μάτι μου, ὀλοποιήθηκε στὴ σημερινή μου συλλογή. Ἴσως γνωρίζετε ὅτι — κατὰ τοὺς εἰδικούς — εἶναι μοναδικὴ στὸν κόσμο. Ἀπόδειξη, ὅτι στὴν Εὐρώπη μὲ ξέρουν περισσότερο ὡς συλλέκτη, ἢν καὶ ἡ δημοφιλία μᾶς εἶναι ἀπὸ τὴς μεγαλύτερες στὸν κόσμο.

— Πῶς καὶ πότε ἀποκτήσατε τὴ συλλογή

τῶν θαυμασίων ἀγιογραφιῶν σας;

— Τὴς περισσότερες ἀγιογραφίες τὴς ἀγόρασα στὸ Μόναχο, ὅταν σπούδαζα ἐκεῖ. Οἱ ἀρχαιοπώλες τὴς εἶχαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐπέστρεψαν στὴ Βαυαρία ὁ Βασιλεὺς Ὁθων καὶ ἡ ἀκολουθία του καὶ ἔφεραν μαζί τους ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πολλὰ ἀγιογραφίες, σὰν ἐνθύμια. Ἔταξα, λοιπόν, σκοπὸ, ἐπιστρέφοντας πίσω στὴν πατρίδα, νὰ πάρω μαζί μου αὐτὰ τὰ ἀνεκτίμητα κειμήλια, ποὺ οἱ Γερμανοὶ τὰ ἔδλεπαν σὰν ἔργα τέχνης, ἀλλ' ὄχι μὲ τὴ δική μας μυστικαπάθεια.

«Ὀλόκληρα χρόνια», συνεχίζει ὁ συλλέκτης, «ἀνεκάλυπτα καὶ ἀγράφως εἰκόνες στὸ Μόναχο, ἀλλὰ καὶ στὴν ὑπόλοιπη Γερμανία, γιὰ νὰ δρεθῶ, στὸ τέλος, μὲ μιὰ συλλογὴ ἀπὸ 45 θαυμάσια «κοιμήτια» (σήμερα ἔφτασαν τὰ 565) τοῦ 16ου, κυρίως, αἰώνα».

Ὁ κ. Κανελλόπουλος θυμᾶται τὰ παιδικὰ

του χρόνια καὶ τὴς πρώτες ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴς Πανακοθήκες τῆς Εὐρώπης, σὲ ἡλικία 9 ἐτῶν.

— Εἶχα πάθος γιὰ τὴν κλασικὴ τέχνη, μᾶς λέει. Τέλειωσα τὸ γυμνάσιο μὲ ἀγάπη στὴς Καλὰς Τέχνες, σὲ ἡλικία 14 ἐτῶν, καὶ βρέθηκα, τὸ 1921, στὸ Μόναχο, ἔπου σπούδασα Νομικὰ καὶ Φιλολογία. Παράλληλα, ἱκανοποιώντας τὴν ἐπιθυμία τοῦ πατέρα μου, σπούδασα καὶ τέλειωσα Χημεία. Τὰ ἐννέα χρόνια ποὺ ἔζησα στὸ Μόναχο, τὴν πᾶλη ποὺ ἀγάπησα ὁ Γύζης καὶ ὁ Ἰακωβίδης, ἦταν μιὰ πολύτιμη ἐμπειρία γιὰ μένα.

— Θὰ ἤθελα, κύριε Κανελλόπουλε, νὰ μοῦ μιλήσετε γιὰ τοὺς ἀνώνυμους αὐτοὺς ἀγιογράφους, ποὺ τὰ ἔργα τους συγκρίνονται ἀκόμα καὶ μ' ἐκεῖνα τῶν μεγάλων ζωγράφων τῆς Ἀναγεννήσεως, ἢν κρίνουμε ἀπὸ τὴς εἰκόνες σας.

★ Συνέχεια

Ἡ περίφημη τεφροδόχος (480 π.Χ.).
Ἡ χάλκινη αὐτὴ κάλπη βρέθηκε
κοντὰ στὸν Τύμβο τοῦ Μαραθῶνα.
Σὲ τέτοιες κάλπες φύλαγαν τὴ στάχτη
τῶν νεκρῶν Μαραθωνομάχων.
(Βρίσκεται στὸ Μουσεῖο τῆς Πλάκας)

Ἄποψη μεγάλης προθέκης — στὸ
σπίτι τοῦ συλλέκτη — ὅπου ὑπάρχουν
πολλὰ ἀγγεῖα καὶ ταναγραφεῖς ἕλων
τῶν ἐποχῶν τῆς προχριστιανικῆς
ἐλληνικῆς ἀγγειοπλαστικῆς: ἀπὸ
τὴ μυκηναϊκῆ, κορινθιακῆ, ἀρχαϊκῆ,
κλασικῆ καὶ ἐλληνικῆ περίοδο. Πολλὰ
εἶναι ἐνυπόγραφα, ὅπως τὸ ἀγγεῖο
τοῦ Νικοσθένους (530 π.Χ.), κ.ἄ.

—Ἡ ἐλληνικὴ ἁγιογραφία ἔχει ἀρχαιό-
τατες ρίζες καὶ παραδόσεις, ποὺ ἀνάγονται
στὰ χρόνια τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου
(5ος αἰώνας). Στὰ ἐλληνικὰ μοναστήρια
τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Αἰγύπτου, ἀ-
πὸ τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους ὡς
τὴν Ἄλωση, χιλιάδες μοναχοὶ ἀγιογράφοι,
ἀπὸ παράδοση, δημιουργοῦσαν ἱστορία στὴν
τέχνη τῆς ἀγιογραφίας. Οἱ ἀγιογράφοι αὐ-
τοὶ διακρίνονταν γιὰ τὴν πίστη τους καὶ
πρὶν ἀρχίσουν νὰ ζωγραφίζουσαν μιά εἰκόνα
ἔκαναν τὴν προσευχή τους. Ἡ πίστη αὐτὴ
ἀντανάκλαται στὸ ἐμπνευσμένο τους ἔργο.

Η ΤΕΦΡΟΔΟΧΟΣ

Οἱ ἀγιογραφίες ἀποτελοῦν ἓνα μόνο τιμή-
μα τῆς συλλογῆς, ποὺ σήμερα περιλαμβάνει
565 εἰκόνες, ἀπὸ τίς ὁποῖες οἱ 500 ἀνήκουν
ἤδη στὸ Μουσεῖο. Οἱ περισσότερες ἀπὸ αὐ-
τὲς ἀνάγονται σ' ἑποχὴ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἄλω-
ση. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία τῆς συλλογῆς Κανελλο-
ποῦλου δὲν σταματᾷ ἐδῶ. Ὅπως μᾶς λέει
ὁ ἴδιος, μετὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο, σκέ-
φτηκε ὅτι τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα, ποὺ εἶ-
χε συλλέξει, μὲ τὴ σημασία τους, ἔπερνοῦ-
σαν τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐπιβίωση ἑνὸς
ἀτόμου. Ἐπρεπε, λοιπόν, νὰ πλουτισθοῦν ἀ-
κόμη περισσότερο καὶ νὰ διατηρηθοῦν μετὰ
τὸ θάνατό τοῦ συλλέκτη. Ἔτσι, σήμερα, ἡ
συλλογὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ 7.000 ἀντικείμε-

να, τὰ περισσότερα ἐλληνικῆς τέχνης, ἀπὸ
τὴ λιθίνη ἐποχὴ. Εἰδικώτερα, περιλαμβάνει
δημιουργήματα κυκλαδικῆς, μινωικῆς, μυ-
κηναϊκῆς, ἀρχαϊκῆς, κλασικῆς, ἐλληνιστι-
κῆς, βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς τέχνης.

Εἶναι, βέβαια, ἀδύνατο νὰ τὰ περιγρά-
ψουμε ἅλα, ὅπως τὰ εἶδαμε στὸ Μουσεῖο καὶ
στὸ σπίτι τοῦ συλλέκτη. Ἐκτὸς ἀπὸ τίς
θαυμάσιες ἀγιογραφίες, ποὺ οἱ περισσότερες
ἔχουν φόντο τοὺς γαλάζιους τοίχους τοῦ ἀρ-
χοντικοῦ Μιχαλέα, ἐνῶ ἄλλες θρύσκονται
στὴ ζεστὴ γωνιὰ τοῦ γραφείου τοῦ κ. Κα-
νελλοπούλου, ὑπάρχουν, σὲ γενικὲς γραμ-
μές: Μαρμαρίνα, λίθινα καὶ πήλινα ἀντι-
κείμενα τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς, πήλινα
ζωγραφισμένα ἀγγεῖα τῆς ἀρχαϊκῆς, κλασι-
κῆς καὶ ἐλληνιστικῆς ἐποχῆς, λευκὲς ἀθη-
ναϊκῆς λήκυθοι, ἑκατοντάδες μυκηναϊκὰ χρυ-
σὰ κερύκελαινα, ἀρχαῖα χάλκινα ἀγάλμα-
τίδια, βυζαντινὰ κοσμήματα καὶ εἰκόνες,
χρυσὰ δακτυλίδια βυζαντινῶν αυτοκρατό-
ρων, πλήθος ἀρχαῖα νομίσματα (χρυσὰ καὶ
ἀργυρὰ), χάλκινα ἔθλα, ἀρχαιοελληνικὲς
περικεφαλαῖες καὶ πανοπλίες κ.ἄ. Οἱ θαυ-
μάσιες τερακότες, 800 κομμάτια περίπου,
χρονολογοῦνται ἀπὸ τὴ μυκηναϊκὴ ἐποχὴ
ὡς τὰ ἐλληνιστικὰ χρόνια.

Ἀπὸ τίς βυζαντινὲς εἰκόνες, ἡ ἀρχαιότε-
ρη εἶναι μιά τῆς Μακεδονικῆς Σχολῆς τῶν
χρόνων τῶν Κομνηνῶν, ποὺ παριστάνει τὸν

Ἅγιον Γεώργιον καὶ τὸν Ἅγιον Δημήτριον νὰ
στέφονται καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό
— Ποῖό θεωρεῖτε τὸ σημαντικώτερο ἀπὸ τ'
ἀντικείμενα τῆς συλλογῆς σας, κύριε Κα-
νελλόπουλε;

— Μιά χάλκινη κάλπη (τεφροδόχο), ποὺ
βρέθηκε τὸ 1958, σὲ ἀπόσταση 200 περίπου
μέτρων ἀπὸ τὸν Τύμβο τοῦ Μαραθῶνα. Τὴν
ἀνεκάλυψε, τυχαῖα, ἓνας ἀγρότης, καὶ ὅταν
τὴν ἀγόρασε δὲν γινώριζα οὔτε ἐγὼ τὴν
πραγματικὴ τῆς ἀξία. Ἀργότερα, καθαρί-
ζοντάς τὴν, διάβασα τὴν ἐπιγραφή: «Ἄθη-
ναῖοι, ἔθλα ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ». Εἶναι
γνωστὸ ὅτι, ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς σημα-
σίας τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνα, οἱ Ἄθη-
ναῖοι ζητοῦσαν νὰ φυλάγεται ἡ στάχτη τῶν
νεκρῶν Μαραθωνομάχων σὲ τέτοιες κάλπες.
Ἡ τεφροδόχος, αὐτὴ ποὺ εἶδατε στὸ Μου-
σεῖο, τοποθετεῖται γύρω στὰ 480 π.Χ. καὶ
θεωρεῖται ἓνα ἀπὸ τὰ σπανιότερα καὶ ὡραι-
ότερα εἰδήματα τῆς κατηγορίας αὐτῆς.

Ὁ κ. Κανελλόπουλος μᾶς εἰδείξε δύο δι-
εθνοῦς φήμις ξένων ἀρχαιολόγων,
ἀκαδημαϊκῶν καὶ καθηγητῶν Πανεπιστη-
μίου, τοῦ Γάλλου Pierre Amandry καὶ
τοῦ Ἀμερικανοῦ Evg. Wamperool, μὲ
ἀποκλειστικὸ, σχεδόν, θέμα τους τὴν τεφρο-
δόχο τοῦ Μαραθῶνα.

Μιά θαυμάσια ὄδρια τῆς ἀρχαϊκῆς ἐπο-
χῆς, ποὺ παριστάνει τὴν Ἐννεάκρονον Πη-
γῆ, ποὺ ἔστησε ὁ Πεισίστρατος στὴν πόλη
τῶν Ἀθηνῶν, δίδυμη τῆς ὁποίας ὑπάρχει
στὸ Μουσεῖο «Τζούλια» τῆς Ρώμης, ἓνας
μεγάλος κρατήρας κλασικῆς τέχνης τοῦ με-
γάλου ἀγγειογράφου Πολυγνώτου (ἐφάμιλ-
λος μὲ τὸν κρατήρα τοῦ Εὐφρονίου, ποὺ ὑ-
πάρχει στὸ Μητροπολιτικὸ Μουσεῖο Τέχνης
τῆς Νέας Ὑόρκης), μιά περίφημη εἰκόνα
τῶν ἀρχῶν τοῦ 14ου αἰώνα, ἀπὸ τὴν Κων-
σταντινούπολη, ποὺ παρουσιάζει τὴν Κοίμη-
ση τῆς Θεοτόκου, δύο ἐξαιρετικὰ πηλίνα ἀγ-
γεῖα, φαίνεται ὅτι συγκεντρώνουν περισσό-
τερο τὴν ἐκτίμηση τοῦ συλλέκτη τους.

Σὲ κάποια στιγμή, καθὼς περιεργαζό-
μουσαν τίς λευκὲς ἀθηναϊκὲς ληκύθους, ὁ κ.
Κανελλόπουλος μοῦ ἀποκάλυψε ὅτι ὁ μεγα-
λὸς ζωγράφος Πάμπλο Πικάσσο, τὸν ὁποῖο
γινώρισε στὴν Κουαντὴ Ἀκτὴ, σὲ συζήτηση
ποὺ εἶχε μὲ τὸν γύρω ἀπὸ τὴν Τέχνη,
ὠμολόγησε ὅτι πολλὰ διδάχτηκε ἀπὸ τίς ἀρ-
χαῖες ἐλληνικὲς ληκύθους.

—Ἡ κλασικὴ ἐλληνικὴ τέχνη, λέει ὁ κ.
Κανελλόπουλος, ὅπως ἀποτυπώνεται στὰ ἀ-
πείριτα σχέδια πάνω στὶς ληκύθους, εἶχε ἐ-
πηρεάσει τὸν Πικάσσο, ποὺ τὴν χαρακτήριζε
«τὸ λακωνίζειν στὴ ζωγραφικῆ».

Σαράντα χρόνια ὁ κ. Κανελλόπουλος συγ-
κεντρῶνα ἀπὸ τίς ἀγορὲς ἑλοῦ τοῦ κόσμου,
τ' ἀντικείμενα τοῦ θησαυροῦ ποὺ διαρρέει
σήμερα στὸ Κράτος:

— Ἀγόραζα ὅτι ἔδρισκα, ἀλλὰ ὅτι ἔδρισκα
ἐλληνικῶ. Γιατὶ δὲν πιστεύω στὴ συλλογὴ-
γυισσοῦρόμ, στὴ συλλογὴ «λίγο ἀπ' ἄλλα».
Ἀλλῶστε, ἡ ἐλληνικὴ τέχνη μ' ἔχει διδά-
ξει πολλά. Θαύμασα τὴ ζωντάνια καὶ τὴν
ὁμορφιά τῆς. Οἱ Ἕλληνες λάτρευαν τὴ
ζωὴ, τὴ χαρὰ, τὴν ἐλευθερία.

Ἡ δημιουργία μιᾶς συλλογῆς δὲν χρειά-
ζεται μόνο χρήματα. Ἐμεῖς, ποὺ γινώρισκαμε
τὸ συλλέκτη καὶ χαρήκαμε τὴν ξενάγησή
του, ἐπιθεωροῦσαμε, ἀλλῆ μιά φορά, τὴν ἀν-
τίληψή μας ὅτι χρειάζεται καὶ ἔρωτα γιὰ
τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν Τέχνη.

Σπύρος Κασιμάς